Nijmegen

Postadres
Gemeente Nijmegen
MO10
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon
Anke van Diepenbeek
a1.van.diepenbeek@nijmegen.nl
T 024 – 329 91 98

Ons kenmerk
E21.002379

RegenboogRaad Nijmegen
t.a.v. mevrouw H. van den Heuvel
Postbus 9105
6500 HG NIJMEGEN

Datum 12 oktober 2021
Onderwerp Reactie op gevraagd advies Regenboog-agenda 2021-2024

Geachte heer Wools,

Hartelijk dank voor uw uitgebreide advies op de conceptregenboogagenda.
Wij zijn blij om te horen dat het u het proces dat wij hebben gevolgd om te komen tot deze agenda ondersteunt en ook het uitgangspunt om de uitvoering van de agenda vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid vorm te geven. Dit betekent een wat complexere organisatie en regierol voor de gemeente, waarbij we er inderdaad voor willen waken dat we vrijwilligers niet overvragen.
In deze brief gaan we achtereenvolgens in op alle adviezen die u heeft gegeven.

Ons eerste advies is dus om een financieringsparagraaf inclusief een P&C-cyclus toe te voegen, waarbij ook inzichtelijk wordt gemaakt welke financieringsdekking voor de werkgroepen wordt vrij gemaakt vanuit de andere programma's dan het thema Diversiteit.
Wij kiezen er nu voor om geen financieringsparagraaf in te richten bij deze agenda. Wij hebben een jaarlijks gemeentelijk budget van € 47.000. Daarnaast zijn er Regenbooggelden vanuit het Rijk (€ 20.000 per jaar) die tot en met 2022 geoormerkt zijn voor de Eurogames. Vanuit het programma onderwijs is € 125.000 beschikbaar voor SchoolsOUT. Voor de Eurogames en het side Events programma (Gelderland loves to move) geldt dat er cofinanciering is vanuit het programma Sport. Tot slot financieren wij regelmatig activiteiten of projecten met LHBTI+ doelstellingen vanuit andere programma's, bijvoorbeeld het programma Cultuur (b.v Qtopia, projecten van Pridephoto). Deze werkwijze van willen we voortzetten in de komende periode.
Na vaststelling van de agenda zullen we vanuit onze regierol tevens afspraken maken met de trekkers van de verschillende actielijnen en werkgroepen: over taken, verantwoordelijkheden, inzet en waar nodig budgetafspraken. Uiterlijk 4 maanden na vaststelling van de agenda zullen wij het regenboognetwerk en u hier nader over berichten. Onze inzet zal zich hierbij vooral richten op de actielijnen met prioriteit.

Ten tweede adviseren wij u om niet alleen te participeren in de regiegroep, maar om tevens zelf zitting te nemen in de werkgroepen. Op die wijze kan de gemeente – die uiteindelijk immers verantwoordelijk is en blijft voor de uitvoering van het gemeentelijk beleid – plannen maken, doelen formuleren, vinger aan de pols houden, zelf taken uitvoeren en tijdig bijsturen of ingrijpen. Wat ons betreft is de gemeente meer dan een procesgerichte regisseur en controlerende instantie.
Onze rol is om zicht te houden op de werkgroepen en de voortgang te bewaken. Afhankelijk van het doel en de activiteiten van de werkgroep zullen we er ook in meer of

mindere mate in participeren. Wanneer de activiteiten van een werkgroep nog niet of onvoldoende helder zijn (b.v. bij biculturele LHBTI's), er nog onvoldoende deelnemers zijn, of er onvoldoende voortgang is, zullen we zeker actief betrokken zijn. Bij andere werkgroepen kunnen we ook meer op afstand blijven en zijn andere partijen eerder aan zet (b.v. onderwijs).

Bovendien adviseren we u de te bereiken resultaten (doelen 2024), zoals geformuleerd in de Regenboog-Agenda, meetbaar en controleerbaar (SMART) te formuleren.
In het proces tot nu toe is door de werkgroepen een start gemaakt met de doelen en activiteiten. De vervolgstap na vaststellen van de agenda is deze in de werkgroepen nader uit te werken en zoveel mogelijk meetbaar en controleerbaar te maken. Daarvoor is de routekaart voorhanden. Het tempo tussen de verschillende werkgroepen en de wijze waarop ze dit vorm geven kan verschillen. Van belang is ook dat de plannen van de werkgroepen bij aanvang ook niet in beton worden gegoten, om gedurende de rit ruimte te kunnen bieden aan nieuwe partners, nieuwe initiatieven etc. De regiegroep is verantwoordelijk voor het organiseren van uitwisseling tussen de verschillende actielijnen en over de actielijnen heen: hierbij kunnen werkgroepen van elkaar leren en inspiratie opdoen.

Voorts vernemen wij graag uw visie op de positionering van de RegenboogRaad binnen het nieuwe stelsel en hoe u het proces van onze adviesrol voor zich ziet binnen de taakverdeling van werkgroepen, regiegroep en gemeente.
De formele positionering van de RegenboogRaad verandert niet. Wel maakt deze nieuwe structuur het mogelijk voor u om een meer actieve rol te hebben in de uitwerking en uitvoering van de Regenboogagenda door deel te nemen in werkgroepen. Wij nodigen u hiervoor van harte uit. Uw formele positie en bevoegdheden blijven bestaan, zowel waar het de regenboogagenda betreft als overige onderwerpen die niet onder de Regenboogagenda vallen.

Wij adviseren u daarom om a) dit thema (LHBTQ+ personen met een beperking) als vierde speerpunt te benoemen waarop extra wordt geïnvesteerd, b) dit thema niet te beperken tot mensen met een verstandelijke beperking, en c) hiervoor een aparte – extra – werkgroep te formeren.
De groep mensen met een beperking heeft voor ons grote prioriteit. We hebben het dan over mensen met een verstandelijke, lichamelijke, zintuiglijke en psychische beperking. Dit hebben we in de regenboogagenda aangepast.
Naast de regenboogagenda, hebben wij onlangs het actieprogramma inclusie 2021-2024 vastgesteld. Hierin is een groot aantal actiepunten opgenomen om belemmeringen weg te nemen voor mensen met een beperking. We kiezen er nu niet voor om noch in dit programma, noch in de regenboogagenda expliciet de groep LHBTI+ met een beperking op te nemen als speerpunt. Dat wil niet zeggen dat we hier geen aandacht voor hebben. Beide agenda's bieden voldoende ruimte en kansen om het welzijn en de positie van deze specifieke doelgroep te vergroten. Bijvoorbeeld in de actielijn Zorg en Welzijn in de regenboogagenda. We kiezen er niet voor een aparte werkgroep te initiëren, maar mochten er in het netwerk mensen of organisaties opstaan die hier mee aan de slag willen, zullen wij dat van harte ondersteunen. Dat gebeurt overigens ook al in de stad. Zo is de Ribw al een geruime tijd bezig om LHBTI+ personen met een psychische beperking te ondersteunen b.v. door middel van een Samen Sterk groep voor jong volwassen LHBTI+ers. Ook is er in de afgelopen periode de groep 'autiroze' gekomen (naast café Dapper) voor LHBTI+ met autisme. Ook hebben wij als gemeente in aanbestedingen (b.v. van de buurtteams) kwaliteitseisen opgenomen rond LHBTI+ sensitief werken en gaan we daar ook in de uitvoering op sturen. Dit is overigens expliciet als actie opgenomen in de actielijn Zorg en welzijn van de Regenboogagenda.

Ten aanzien van de doelgroep Transgenders en Intersekse-personen, verwijzen wij u naar onze aanbevelingen uit ons advies van 5 november 2020 (voor de volledigheid nogmaals bijgevoegd). Wij verzoeken u om deze adviezen, voortkomend uit een presentatie van expert Kirsten Visser en de adviezen van de Kwartiermaker Transgenderzorg van het ministerie van VWS, over te nemen en uw beleid daarop aan te passen.

Uit het advies van 5 november 2020

- *Zorg dat er op de website van de gemeente goede informatie staat over naams- en identiteitsverandering voor transmensen*
  Dit advies nemen we mee in de agenda. We gaan ervoor zorgen dat er gerichte informatie komt te staan op de website van de gemeente.
- *Help de wachtlijsten mee terug te dringen op welke manieren dan ook (bijvoorbeeld huisartsen aansporen medicijnen te verstrekken en controles te doen die niet per se in een ziekenhuis hoeven plaats te vinden)*
  Hier hebben wij helaas weinig invloed op: noch op de wachtlijsten, nog op de aanpak van huisartsen op dit vlak. Binnenkort is er wel contact met (o.a.) de transgenderpoli van het Radboud Umc om de begeleiding aan transgenders af te stemmen en waar nodig beter te organiseren en te faciliteren.
- *Zorg voor ondersteuning/informatie van Roze in Blauw/help geweld aanpakken en voorkomen* Dit pakken we op vanuit de werkgroep veiligheid.
- *Ondersteun de brief richting huisartsen over puberteitsremmers*
  Graag wensen we meer informatie hierover, want het is ons niet duidelijk aan welke brief u refereert.
- *Onderzoek welke vergoedingen/financiële steun de gemeente nu biedt aan transmensen*
  Wij gaan onderzoeken welke begeleiding op dit moment vanuit de WMO door ons wordt geboden voor Transmensen en wat hierin wellicht nog meer nodig is (kwantitatief en kwalitatief). Daarnaast zijn er de reguliere inkomensregelingen. Aan welke andere vergoedingen/financiële steun denkt u nog meer bij dit punt?
- *Regel iets op het gebied van sport/zwemmen voor transmensen*.
  Ons gemeentelijk sportbedrijf zou hier iets in kunnen betekenen. Zij hebben onder andere de opdracht om sporten en bewegen toegankelijk te maken voor iedereen en eventuele drempels hiervoor weg te nemen. Wij gaan hierover in overleg en betrekken daarbij de transgendergroep. Dit hebben we ook opgenomen in de Regenboogagenda.
- *Stimuleer werkgevers transmensen aan te nemen*
  Als het gaat om mensen die via het gemeentelijk werkbedrijf begeleid worden naar werk zullen wij dit zeker doen. In algemene zin is dit niet aan ons. Wel hebben wij als actie in de agenda opgenomen dat wij aandacht voor het thema inclusie van LHBTI+ personen willen aanjagen en stimuleren in Nijmegen, waaronder bij grote werkgevers.
- *Hanteer de verklaring van Dordrecht*
  De meeste punten uit verklaring van Dordrecht sluiten goed aan bij de doelstellingen van onze regenboogagenda en bij ons personeelsbeleid. Met uitzondering van de punten 6 en 9 zullen wij deze in ons beleid hanteren. [1]

[1] Punt 6: Organisaties moeten leden binnen het lager en hoger management aanwijzen en ondersteunen die actief werken aan een transgender-vriendelijke werkomgeving.
Punt 9: Samen creëren en ondersteunen we beleid en structuren binnen organisatie die het niveau en de voortgang van de verbetering van de arbeidsomstandigheden voor de transgender werknemers bewaken en rapporteren, en vermelden deze expliciet in de externe communicatie, zoals jaarverslagen en Sociale Jaarverslagen

- *Zorg voor een goede bejegening van transmensen door ambtenaren van het gemeentekantoor*
  Wij zullen nogmaals de e-learning die hierover beschikbaar is onder de aandacht brengen van onze medewerkers publiekszaken en zorgen dat iedereen deze heeft gevolgd.
- *Zorg voor een sociale kaart van organisaties en voorzieningen in stad en regio waar transmensen terecht kunnen*
  Op onze sociale kaart (wegwijzer 024) staat een groot aantal organisaties en voorzieningen genoemd. Wat er nog ontbreekt, of waar precies behoefte aan is daarover zullen wij het gesprek aangaan met de transgendergroep.

De huidige agenda bevat nog geen beleid voor intersekse personen; dit ziet de commissie graag wel terug in de nieuwe agenda, al dan niet geïntegreerd met het beleid voor transmensen. Wij adviseren u op dit punt nadrukkelijk een link te leggen met de nieuwe gezondheidsagenda
Dit is inmiddels opgenomen in de agenda.

Wij adviseren u gebruik te maken van de mogelijkheid om hierin op provinciaal niveau met andere gemeenten op te trekken. Dat geeft individuen de kans om buiten hun eigen woonplaats naar hulp en sociale contacten te zoeken. Wij adviseren hierbij een herkenbare en eenduidige naam te hanteren.
Uitgangspunt bij deze werkgroep is voor ons: voor en door de doelgroep. Dat houdt voor ons in dat wij als het gaat om het vormgeven van een informatie, advies en hulpfunctie (b.v. door de veilige haven nieuw leven in te blazen) willen aansluiten bij behoeften, wensen en initiatief van biculturele LHBTI+personen zelf. Wij zijn hierin geïnspireerd door het project Colored Collective in Utrecht. Dit is een voorziening voor en door de doelgroep, waarin ontmoeting en begeleiding dicht op elkaar zijn georganiseerd en waar hulp gegeven wordt door o.a. ervaringsdeskundigen.
Het advies om hier regionaal of provinciaal in te opereren nemen wij ter harte. De contacten met andere gemeenten en de provincie als het gaat om LHBTI+ zijn de laatste jaren versterkt, wat een goede basis biedt voor meer samenwerking.

Als het gaat om de werkgroep Onderwijs, dan hechten we eraan om onze waardering uit te spreken voor uw gemeente en de GGD ten aanzien van SchoolsOUT. Al 15 jaar lang wordt in Nijmegen stevig ingezet op LHBTI+ voorlichting op scholen en daar kunnen andere gemeenten nog wat van leren. Tegelijkertijd zult u ons het niet euvel duiden, dat wij blijven insteken op de ambitie om een bereik te realiseren van 100% van de scholen (primair, voortgezet, speciaal, mbo en hbo). Wij adviseren u om deze doelstelling ook als zodanig te formuleren in het beleid.
Dit advies hebben wij overgenomen. In de regenboogagenda staat het nu als volgt geformuleerd: SchoolsOUT heeft als samenwerkingsverband de target om 100% van de scholen (PO, VO en MBO) te bereiken waarbij op alle vier ‘Gezonde School-pijlers’ steeds meer inzet wordt gepleegd.
SchoolsOUT richt zich niet op het hbo.

Wij adviseren u om bij de inleiding op te nemen dat 1 op de 90 mensen intersekse is en dat van die groep 62% te maken heeft gehad met discriminatie en 26% met fysieke geweld.
Dit advies hebben wij overgenomen.

Overigens adviseren wij u om de zin omtrent medische zorg bij intersekse personen en transgender personen niet als een tegenstelling te presenteren. Wij stellen de volgende formulering voor: “Mensen met een intersekse conditie willen gevrijwaard worden van

ongevraagd, niet noodzakelijk medisch ingrijpen. Transgenders willen gemakkelijke toegang tot medische behandeling."
Dit advies hebben wij overgenomen.

Tot slot vragen wij u nog eens kritisch te kijken naar de deelnemers voor de werkgroepen en de contactorganisaties. In onze optiek missen er veel stakeholders en is de indeling van de werkgroepen ook niet altijd even logisch.
Dit onderschrijven wij. Niet iedereen uit het netwerk was betrokken bij de voorbereiding van de regenboogagenda en niet iedereen is om die reden aangehaakt. Wij zullen als regisseur van de agenda en de uitvoering ervan daarom mensen zeker nog actief gaan uitnodigen om deel te nemen aan een werkgroep.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

mr. drs. A.H. van Hout
gemeentesecretaris

drs. H.M.F. Bruls
burgemeester

Extra afschriften voor
A. van Diepenbeek, MO10

ARCHIEFEXEMPLAAR

RegenboogRaad Nijmegen
t.a.v. mevrouw H. van den Heuvel

Postadres
Gemeente Nijmegen
MO10
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon

Uw kenmerk

Uw brief van

Bijlage(n)
Bijgevoegd: Nee

Datum 21 september 2021
Betreft Reactie op gevraagd advies Regenboog-agenda 2021-2024

Geachte mevrouw van den Heuvel,

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

mr. drs. A.H. van Hout
gemeentesecretaris

drs. H.M.F. Bruls
burgemeester